

Landelijk handelingskader en Commanders Intent Protest FDF Den Haag 19 februari 2020

NSGBO

NSGBO

Concept

Versie 01

Versie datum 17 februari 2020

Rubricering politie intern

Documentinformatie

Versiegeschiedenis

Versie	Versie datum	Samenvatting van de aanpassing	Gemarkeerde wijzigingen
001	17-02-2020	Basistekst door NSGBO	

Distributie

Versie	Verzend datum	Naam	Afdeling / Functie
001			

Review commentaar

Versie	Wanneer	Wie	Functie
001			
002			
003			

© Politie, all rights reserved.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, op geautomatiseerde wijze opgeslagen of openbaar gemaakt in enige vorm of op enigerlei wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Politie.

Inhoudsopgave

Documentinformatie	2
Inhoudsopgave.....	2
Inleiding en opdracht.....	4
Beeld.....	4
Situatie in Nederland.....	4
Opdracht Korpsleiding.....	4
Commanders Intent.....	6
Landelijk beleids- en handelingskader politie	7
Zuiverheid rol politie.....	7
Richting beleidskader.....	7
Dynamisch model politie	8
Proactieve generieke maatregelen	8
Reactieve specifieke maatregelen	9
Dynamisch model politie	9
Dynamisch model optreden auto(snel)wegen	9
Bejegeningsprofiel politieoptreden.....	10
Omgang met pers	10
Nationale Informatiepositie	11
Politieproces (N)SGBO	11

Motto Politie:
In verbinding met duidelijke grenzen.

Inleiding en opdracht

Beeld

Farmers Defence Force (FDF) heeft aangekondigd op woensdag 19 februari 2020, een actiedag in Den Haag te houden. Er is in Den Haag een aanvraag voor een demonstratie gedaan, van andere plekken is dit nog niet bekend.

De verwachting op basis van de berichten van FDF is dat 5.000 a 6.000 tractoren en ongeveer 10.000 demonstranten naar Den Haag komen.

De verwachting is dat de komst van demonstranten met hun zware voertuigen tot landelijke verstoring van het wegverkeer gaat leiden.

De ervaring van eerdere protesten van boerenorganisatie geven het beeld van een grootschalige verstoring van het wegverkeer en de openbare orde. In het verleden is gebleken dat het ingewikkeld is om met deze organisator tot goede afspraken te komen.

Er bestaat nu geen beeld dat andere belangenorganisaties gaan aansluiten bij deze demonstratie. Ook van tegendemonstraties (landelijk) is nog geen informatie voorhanden.

Situatie in Nederland

De organisatie FDF verwacht dat de acties zullen starten op woensdag 19 februari om 07.00 uur en dat de acties in Den Haag zullen eindigen om 19.00 uur.

10.2.c sub 10.2.d

Dit kan verlengd worden op basis van het operationele beeld in Nederland.

Opdracht Korpsleiding

Door de korpsleiding is besloten een coördinerend NSGBO in te stellen. De overwegingen voor het gebruik van de crisisstructuur politie en het instellen van een NSGBO zijn:

- 1) Dit betreft een situatie met (mogelijke) nationale impact op de politie: er is een gecontroleerde actie met mogelijke ongecontroleerde neveneffecten, zoals:
  - a. Verkeerscongestie op het (snel)wegennet;
  - b. Ook bestaat – gezien de afnemende steun voor de boerenorganisaties – risico op negatieve reacties van het publiek met ordeverstoringen als gevolg;
- 2) Er is een werkgeversverantwoordelijkheid in de eenduidigheid van optreden en een effectieve en efficiënte inzet van politiecapaciteit en middelen;
- 3) Gegeven de eerdere ervaringen is het gewenst om op ieder moment een integraal beeld te hebben van:
  - a. de vervoersbewegingen en -omvang vanuit mogelijk heel Nederland naar en van de actie/demonstratielocaties;
  - b. de omgang met zware middelen
  - c. een actueel nationaal operationeel beeld met een gemeenschappelijke beeldvorming die binnen de dan gewenste termijn door de staande organisatie kan worden opgeleverd.

Op verzoek van de eenheid Den Haag zal het NSGBO worden ingezet om de SGBO's te ondersteunen/faciliteren bij het in beeld krijgen van de boeren en mogelijke sympathisanten die (mogelijk ongeorganiseerd) vanuit het hele land richting Den Haag willen optrekken. Daarbij gaat het om een beeld van de vervoersbewegingen van landbouwvoertuigen en mogelijk overige voertuigen, het aantal demonstranten en overige bijzonderheden, waaronder de sfeer waarin de verplaatsingen verlopen. Daarnaast wordt een eenduidig optreden van de politie verwacht.

Het SGBO Den Haag richt zich met name op de demonstratie en bijkomende activiteiten binnen de eenheid, terwijl het NSGBO zorg draagt voor een doorlopend gezamenlijk actueel beeld in het effectgebied van de toevoerroutes in de overige negen regionale eenheden. Indien de informatie daartoe aanleiding geeft kunnen in de overige eenheden SGBO's worden ingesteld om de handhaving van vervoersbewegingen in hun verzorgingsgebied vorm te geven.

Commanders Intent

In verbinding met duidelijke grenzen

Vanuit de commanders intent, geeft de Nationaal Commandant aan in welke richting aan de opdracht wordt gewerkt, de kaders die worden gesteld en de uitkomst die wordt beoogd. Deze commanders intent geeft op landelijk niveau richting aan de organisatie, met de toevoeging van een vleugje inrichting.

De preparatie van de politie moet leiden tot een **dynamisch model en een flexibel reactieconcept nationale politie**, waarbij de politie in staat is om bekende en onbekende situaties op een adequate wijze, in getrapte opschalingsniveau 's, het hoofd te bieden. Wij hebben hierbij aandacht voor de veiligheid van ons eigen personeel, publiek en hulpverleners.

De politie staat in verbinding, houdt toezicht en begrenst daar waar het nodig is, op basis van de door het bevoegd gezag geformuleerde beleidsuitgangspunten en tolerantiegrenzen

Het optreden van de politie kenmerkt zich in dit geval door handhavend optreden. Het is gericht op het voorkomen van het berijden van de auto(snel) wegen met tractoren. Vooraf leggen wij daartoe contact met demonstranten (boeren en andere organisatie) en maken wij onze boodschap duidelijk. Operationeel leggen we contact en delen onze doelstelling. We stellen ons neutraal op maar begrenzen het gedrag gelet op de handhaving van de tolerantiegrenzen.

De commandovoering van de politie is continue goed geïnformeerd en voorbereid. Hierbij zijn de regionale eenheden en de Landelijke Eenheid zelfvoorzienend, binnen de kaders van het commanders intent. Externe partners worden bij de aanpak betrokken.

Commanders intent:

- In verbinding met de mensen
- Zichtbaar aan de voorkant
- Onzichtbaar als het kan, zichtbaar als het moet
- Reactief als het gezag het opdraagt en bij vernieling, geweld, bedreiging en andere strafbare feiten
- Werken met een dynamisch model
- Gezamenlijk met externe partners, waarbij ieder vanuit de eigen verantwoordelijkheid optreedt.

Uitgangspunten politie:

- Veiligheid staat voorop
- Ondergeschikt aan het bevoegd gezag
- Met respect voor de vrijheid van meningsuiting en het recht tot vergadering en betoging
- Politie staat neutraal tussen de belangen
- Optreden is professioneel, proactief, slagvaardig, adequaat, de-escalerend, respectvol en waar nodig repressief. Daar waar direct optreden onmogelijk is, treffen wij maatregelen ter identificatie ten behoeve van opsporing en vervolging.

Niet-ingrijpen of niet handhaven van wet- en regelgeving draagt bij aan de maatschappelijke verontwaardiging over het enerzijds niet (strafrechtelijke) optreden tegen actievoerders die grote overlast veroorzaken en het anderzijds wel strafrechtelijk optreden bij demonstraties van andere groepen personen.

Indien dit in de operationele fase noodzakelijk is, ondersteunen eenheden elkaar. Landelijke schaarse middelen, worden in afstemming tussen lokale SGB's en de NSGBO geprioriteerd, verdeeld en ingezet.

Landelijk beleids- en handelingskader politie

De politie treedt op, ondergeschikt aan het bevoegd gezag en vanuit juridische kadersⁱ, demonstraties, aanvoer landbouwvoertuigen en het versperren van wegen.

Zuiverheid rol politie

De politie operatie beperkt zich tot de zuivere politie rol van handhaving en opsporing van strafbare feiten. Een onderdeel daarvan is communicatie met burgers en kleine groeperingen. Geen onderdeel van deze taak is de communicatie met grote groepen van belanghebbenden (TLN, CBL, etc)

Richting beleidskader

Het optreden van de politie is gericht op het in verbinding zijn en blijven met de bevolking in het algemeen en met actievoerders in het bijzonder. Uitgangspunt is de veiligheid van medewerkers en burgers, en het handhaven of het herstellen van de openbare orde en de rechtsorde. Hierbij wordt gewerkt met en vanuit een dynamisch en een flexibel reactieconcept, waarbij de politie in staat is om bekende en onbekende situaties op een adequate wijze het hoofd te bieden. Voor het optreden op de auto(snel)wegen geldt een vijf stappenplan.

Beleidskader

1. Er wordt ruimte geboden aan de rechten genoemd in artikel 7 (vrijheid van meningsuiting) en artikel 9 (recht tot vergadering en betoging) van de Grondwet.
2. Eerbiedigen demonstratierecht en kanaliseren van emoties / beperken van de impact op openbare orde en veiligheid en mobiliteit
3. Neutraliteit in ons handelen (conform artikel 1 - Allen die zich in Nederland bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld.).
4. Een veilig en ordelijk verloop van de demonstratie.
5. Het handhaven van de openbare orde, de rechtsorde en verkeersveiligheid en bij verstoring, het zo spoedig mogelijk herstellen hiervan.
6. Tegen landbouwvoertuigen die over snelwegen rijden of deze blokkeren wordt repressief opgetreden. Dit wordt op voorhand niet beschouwd als een demonstratie. Optreden kan ook achteraf, waarvoor zoveel mogelijk opsporingsinformatie wordt verzameld. Zie vijf stappenplan auto(snel)wegen in dit document.
7. Het maatschappelijk en/of economische verkeer van particulieren, bedrijven en instellingen wordt zo min mogelijk verstoord, maar kan binnen de tolerantiegrenzen vallen.
8. Een eenduidig en professioneel politieoptreden.

Dynamisch model politie

De preparatie van deze operatie is gericht op een dynamisch model met een samenstel van maatregelen, gericht op proactieve generieke maatregelen en reactieve specifieke (locatie- en situatie afhankelijk) maatregelen. De maatregelen zijn te onderscheiden in:

- **Proactieve generieke maatregelen**
  - o Voorkomen
  - o Communicatief intern en extern
- **Reactieve specifieke maatregelen**
  - o Identificeren
  - o Handhaven op auto(snel)wegen
  - o Opsporen

Proactieve generieke maatregelen

Binnen het totaal van de risico's, scenario's, effecten en maatregelen, heeft de NSGBO geconcludeerd dat er sprake is van vier generieke en proactieve maatregelen. Deze maatregelen worden landelijk en regionaal voorbereid en toegepast:

1) Inzet Handhaving Netwerken

Handhaving netwerken wordt onderscheiden in:

- a) bestuurlijke netwerken, die vanuit het bestuur moeten worden opgepakt en
- b) het contact met individuen en kleine groeperingen, zoals boeren en andere doelgroepen en groeperingen (chauffeurs, bouwvakkers).
- c) op- en/of onopvallend aanwezig zijn op verzamelplaatsen.

2) Communicatie

- a) het initiëren van communicatie om polarisatie te voorkomen, gewenst gedrag aan te moedigen en ongewenst gedrag te dempen.
- b) low profile uitdragen communicatieboodschap politie op de verzamelplaatsen en andere plaatsen van contact.

3) Doorstap naar Worst Case Scenario (WCS)

- a) de beste en realistische scenario's gaan over problematiek in de openbare orde. Alleen de Worst Case Scenario's schuiven op naar het spectrum van ernstig strafbare feiten en een opsporingsproces. In de preparatie van de scenario's wordt er voor gekozen om dit scenario tijdig voor te bereidenⁱⁱ. De gedachte daarbij is dat een tijdig opsporingsonderzoek mogelijk de angel op tijd uit de escalatie kan halen. De waarschuwing is om niet alleen de openbare orde scenario's uit te werken, maar ook proactief het WCS uit te werken.
- b) (on)opvallend verzamelen identiteitsgegevens.

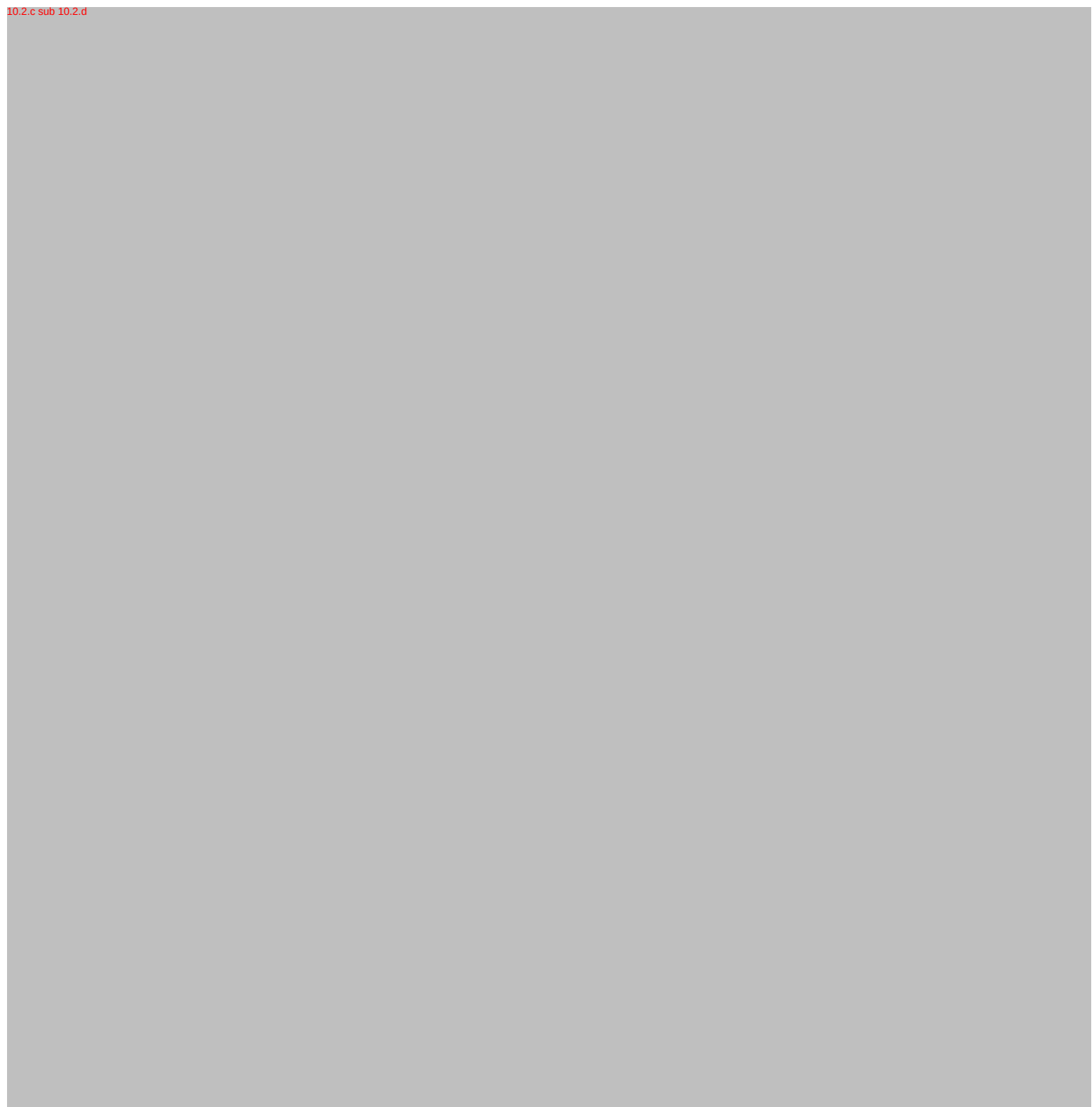
4) Inzet camerabeelden

- a) de politie operatie wordt voorbereid om zoveel mogelijk situaties met camera's vast te leggen en deze beelden te gebruiken. Dit kan zijn voor onmiddellijke handhaving van de regelgeving, voor opsporingsdoeleinden achteraf, of voor onmiddellijk gebruik in de communicatie naar de maatschappij. Doel is hierbij gewenst gedrag te bevorderen en ongewenst gedrag te voorkomen of terug te dringen.

Reactieve specifieke maatregelen

10.2.c sub 10.2.d

Bejegeningprofiel politieoptreden

▪ Dienstbaar en alert (detecteren):

- De politie is voor iedereen en stelt zich vriendelijk, duidelijk, neutraal en respectvol op. Personen en partijen die hun mening willen uiten worden met respect benaderd en behandeld.
- Mensen die hun mening willen uiten dienen hierbij binnen de grenzen van de wet en de aanwijzingen van de burgemeester te blijven.
- De politie-inzet rondom demonstraties is er primair op gericht om deze demonstraties zo goed mogelijk te laten verlopen. De opstelling van de politie is altijd neutraal.

▪ De-escaleren:

- Als actievoerders zich niet houden aan de door de burgemeester gegeven aanwijzingen dan wel anderszins uit woord en/of gedrag blijkt dat verkeer en/of de openbare orde wordt verstoord (of dreigt te worden verstoord), wordt in eerste instantie ingezet op het voorkomen van escalatie. Hierbij zal aan de doelgroep duidelijk opdracht worden gegeven om het ongewenste gedrag onmiddellijk te doen stoppen.

▪ Doorpakken:

- Tegen ordeverstoringen en andere strafbare feiten wordt adequaat en doortastend opgetreden. Indien de aanwijzingen niet worden opgevolgd, zal zoveel als mogelijk worden overgegaan tot aanhouding en indien de openbare orde zich daar niet tegen verzet, pas na afloop van de demonstratie.

▪ Professionaliteit met empathie

- Van onze kant wordt professionaliteit verwacht in bejegening en handhaving. Daarbij hoort ook dat er empathie is voor sentimenten aanwezig bij de demonstrerende groep(en). Dit houdt niet in dat we blijf geven van partijdigheid, wél dat we empathisch optreden, dus dat we voldoende blijf geven aan de demonstrerende groep(en) dat we begrijpen wat hun doelen en belangen zijn. We stralen dit verbaal en non-verbaal uit. Dit verhoogt de kans op medewerking en een goede sfeer met de demonstratie.

Omgang met pers

We erkennen de rol van de media en treden hierin zoveel als mogelijk faciliterend op, met inachtneming van onze veiligheid en die van de leden van de media. Hiervoor wordt verwezen naar het landelijk handelingskader, welke in de lijn NHCOM - HCOM wordt verspreid.

Nationale Informatiepositie

Handelingskader Informatieproces

Het stelsel van HIN wordt gehanteerd voor het samenbrengen van signalen en de beeldvorming, ter voorbereiding en begeleiding op de aangekondigde acties op woensdag 19 februari 2020.

Tijdens de operationele periode ontstaat mogelijk een acute en kritisch behoefte aan een actueel nationaal operationeel beeld met een gemeenschappelijke beeldvorming

De NHIN organiseert in aanloop naar 19 februari 2020 een landelijk doorlopend gezamenlijk actueel beeld. Dit beeld wordt via de HIN opgebouwd en beschikbaar gesteld.

Politieproces (N)SGBO

De NSGBO en de SGBO's zijn gezamenlijk operationeel.

De bezetting:

Eenheid	Naam	Nummer
NSGBO	10.2.e	06 10.2.e
Noord Nederland		06
Oost Nederland		06
Midden Nederland		06
Noord Holland		06
Amsterdam		06
Den Haag		06
Rotterdam		06
Oost Brabant		06
Zeeland West Brabant		06
Limburg		06
Landelijk		06
KMar		06

Afhankelijk van de operationele ontwikkelingen, kan de Nationaal Commandant de operationele periode wijzigen.

ⁱ Juridisch kader demonstratie

1. Indien er sprake is van al dan niet aangemelde demonstratieve uitingen of acties van boeren en zij een beroep doen op de Wet Openbare Manifestaties is het aan de burgemeester om te beslissen of daar beperkingen aan worden gesteld of een verbod ter bescherming van de gezondheid, in het belang van het verkeer en ter bestrijding of voorkoming van wanordelijkheden (art. 2 en 5 WOM).

Juridisch kader aanvoer Landbouwvoertuigen

Als uitgangspunt wordt er niet vanuit gegaan dat de reis naar een demonstratielocatie wordt beschouwd als een demonstratie, maar dat de bestuurders normaal verkeersdeelnemer zijn.

Het blijft ondanks de WOM mogelijk voor politie om op te treden tegen strafbare feiten.

1. Voertuigen die niet sneller kunnen of mogen dan 60 km/u mogen niet op de snelweg rijden (art. 42 lid 1 RVV).
2. Landbouwvoertuigen **mogen** niet harder 25 km/u rijden. (Art. 22 onder c. van het RVV)
3. art. 5 WVV: het is verboden gevaar of hinder op de (openbare) weg te veroorzaken.
4. Een blokkade op de weg is strafbaar op grond van 162 Strafrechtⁱ (let op; moet gaan om stilstaan-rijden moet namelijk in het geheel onmogelijk gemaakt worden + moet sprake zijn van gevaar voor veiligheid van het verkeer). De uitspraak van de rechtbank naar aanleiding van de blokkade van de A7 ivm de Zwarte Piet acties omschrijft de blokkade als volgt:

Juridisch kader versperren wegen

Onder het versperren van een weg moet worden verstaan het op een weg aanbrengen van een zodanige belemmering dat die weg niet toegankelijk is voor het bestemde gebruik. Deze versperring zal een enigszins duurzame aard moeten hebben. Onder versperren valt niet alleen de handeling waardoor de belemmering ontstaat, maar ook het niet opheffen of laten voortduren van die belemmering.

Degene die deelnemen aan de volledige afsluiting maken zich schuldig aan medeplegen. Het vrijwillig vertrek doet de strafbaarheid niet teniet. Er is dan reeds sprake van een voltooid delict.

Toelichting demonstreren vs versperren

Demonstreren is een grondrecht. Als daarvan sprake is prevaleert regulering via de WOM. Dat betekent niet dat andere wetgeving overtreden mag worden. Bij het rijden met tractoren op de snelweg is sprake van een of meer bovengenoemde strafbare feiten. Indien de WOM van toepassing is afstemming met de burgemeester, al dan niet via de driehoek, vereist. Alsdan kan de burgemeester in het belang van het verkeer en ter voorkoming van wanordelijkheden de aanwijzing geven dat rijden op de snelweg met tractoren niet zal worden toegelaten als uiting/onderdeel van de boerendemonstratie. En is sprake van een overtreding van artikel 11 lid 2 onder b WOM als dat toch gebeurt. Politie kan dan op die grond optreden/aanhouden.

Ondanks deze afstemming blijft de Wegenverkeerswet van kracht. Daar waar sprake is van gevaar voor andere weggebruikers of ernstige hinder ontstaat, is het voorstelbaar dat de politie direct optreedt op grond van de voornoemde strafbare feiten.

Artikel 162 Hij die opzettelijk enig werk dienende voor het openbaar verkeer of het luchtverkeer vernielt, onbruikbaar maakt of beschadigt, enige openbare land- of waterweg verspert of een ten aanzien van zodanig werk of van zodanige weg genomen veiligheidsmaatregel verijdt, wordt gestraft:

- 1°. met gevangenisstraf van ten hoogste negen jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien daarvan gevaar voor de veiligheid van het verkeer te duchten is;
- 2°. met gevangenisstraf van ten hoogste vijftien jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien daarvan gevaar voor de veiligheid van het verkeer te duchten is en het feit iemands dood ten gevolge heeft.

ⁱ Algemeen beleid bij optreden tegen landbouwvoertuigen op auto(snel)wegen

Stap 1 = UITGANGSPUNT vanuit wettelijk kader

10.2.c sub 10.2.d

Stap 2

indien landbouwvoertuigen op de auto(snel)snelweg rijden, is het optreden erop gericht de voertuigen van de snelweg te geleiden.

Let op: Zorg voor de veiligheid van alle weggebruikers. Daar waar sprake is van gevaar voor andere weggebruikers of ernstige hinder ontstaat, is het voorstelbaar dat de politie direct optreedt op grond van de voornoemde strafbare feiten. Er wordt in ieder geval verbaliserend opgetreden wegens het berijden van de snelweg. Dit kan ook achteraf, na het verlaten van de auto(snel)weg, of nog later, aan de ahnd van de verzamelde informatie. Zoveel als mogelijk

worden bestuurders met hun landbouwvoertuig op video/foto vastgelegd, omdat landbouwvoertuigen niet over een kenteken beschikken.

Stap 3

indien landbouwvoertuigen de auto(snel)snelweg niet vrijwillig verlaten, is het optreden gericht op de verkeersveiligheid en begeleiding van het overige verkeer. Mogelijkheden zijn:

- A) de weg wordt (indien mogelijk) afgekruist en het verkeer, inclusief de landbouwvoertuigen, wordt de snelweg af geleid. Na het verlaten van de auto(snel)weg repressief optreden.
- B) de stoet wordt doorgelaten tot een volgende mogelijkheid / moment om de auto(snel)weg op een veilige wijze te verlaten, al dan niet via een afgekruste rijstrook. Na het verlaten van de auto(snel)weg repressief optreden.
- C) indien het verlaten van de auto(snel)weg niet mogelijk is, of niet gebeurt, en de verkeersveiligheid vraagt om handelend op te treden, een rijstrook of rijbaan laten afkruisen en het verkeer stil leggen. Onmiddellijk of uitgesteld repressief optreden.

Stap 4

Bij een blokkade van de auto(snel)snelweg door middel van landbouwvoertuigen wordt een veilige omgeving gecreëerd en wordt de dialoog met de bestuurders gevoerd. De eerste prioriteit ligt op de verkeersveiligheid en het weer vrij krijgen van de auto(snel)weg. Het overige verkeer wordt op een veilige manier om- en teruggeleid. Onmiddellijk of uitgesteld repressief optreden.

Stap 5

Start met het verplaatsen van voertuigen (zie algemeen beleid bij het verplaatsen van voertuigen)

Indien geweld en/of vernieling plaats vindt, zal altijd repressief worden opgetreden op grond van het juridisch kader.

ⁱ Algemeen beleid bij het verplaatsen van voertuigen

Om voertuigen te mogen verplaatsen moet aan de volgende voorwaarden worden voldaan.

Let op stap 2, 3 en 4 moeten schriftelijk worden vastgelegd ivm bewijslast

- 1. Vanuit het bevoegd gezag moeten voor de demonstratie aanwijzingen zijn gegeven waar mag worden gedemonstreerd en dus ook waar bijv. tractoren mogen worden neergezet. In dit geval is dus belangrijk om ook aan te geven waar geen demonstratie (blokkade) mag worden uitgevoerd;
- 2. Als in weerwil daarvan de actievoerders hun tractoren op een niet aangewezen plaats neerzetten (lees bijv. voor de toegangspoort van een DC), zal de burgemeester last moeten geven de tractor te verplaatsen (de politie kan niet zonder deze last acteren omdat ze daartoe niet zelfstandig bevoegd is).
- 3. Met die last kan de politie de eigenaar verzoeken zijn / haar tractor te verwijderen met de opmerking dat als hij niet meewerkt dit zal worden gedaan door in dit geval een hijsbedrijf en dat de eventuele schade en kosten voor het verwijderen door het hijsbedrijf voor zijn rekening zijn (het verhalen van die kosten voor de inzet van het hijsbedrijf is overigens een keuze die gemaakt kan worden door de politie of gemeente; is niet perse iets wat automatisch plaatsvindt).
3a. Indien stap 1 en 2 zorgvuldig worden doorlopen, dan zijn de kosten voor het afslepen voor rekening van de bestuurder / eigenaar.
- 4. Als aan die last namens het bevoegd gezag, in dit geval de burgemeester, door de eigenaar van de tractor geen gevolg wordt gegeven, kan de politie de kraanmachinist verzoeken de tractor te verwijderen
- 5. De kraanmachinist dient dan op zorgvuldige wijze de verplaatsing uit te voeren (immers als hij/zij dat op onzorgvuldige wijze doet, kan de eigenaar van de tractor hem dat verwijten en hem (lees zijn werkgever) daarvoor aansprakelijk stellen).
- 6. Mocht er desondanks schade zijn aan de tractor, dan kan de eigenaar die niet verhalen op de kraanmachinist (die heeft immers zorgvuldig gehandeld) of de politie (die op last van de burgemeester heeft gehandeld en hem op zorgvuldige wijze heeft verzocht zijn tractor te verwijderen). De boer heeft immers bewust het risico genomen dat die schade is ontstaan door het geen gevolg geven aan het bevoegdelijk verwijderen van zijn tractor.
- 7. Deze bovenstaande stappen (m.n. 2, 3, 4) dienen schriftelijk te worden vastgelegd, zodat daarmee de bewijslast is geborgd.

ⁱ Misdrijf tegen de openbare orde

Artikel 132 1. Opruiing

Hij die een geschrift of afbeelding waarin tot enig strafbaar feit of tot gewelddadig optreden tegen het openbaar gezag wordt opgeruid, verspreidt, openlijk tentoonstelt of aanslaat of, om verspreid, openlijk tentoongesteld of aangeslagen te worden, in voorraad heeft, wordt, indien hij weet of ernstige reden heeft te vermoeden dat in het geschrift of de afbeelding zodanige opruiing voorkomt, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren of geldboete van de vierde categorie.

2. Met dezelfde straf wordt gestraft hij die, met gelijke wetenschap of een gelijke reden tot vermoeden, de inhoud van een zodanig geschrift openlijk ten gehore brengt.

3. Indien het strafbare feit waartoe bij geschrift of afbeelding wordt opgeruid een terroristisch misdrijf dan wel een misdrijf ter voorbereiding of vergemakkelijking van een terroristisch misdrijf inhoudt, wordt de gevangenisstraf, gesteld op het in het eerste lid omschreven feit, met een derde verhoogd.